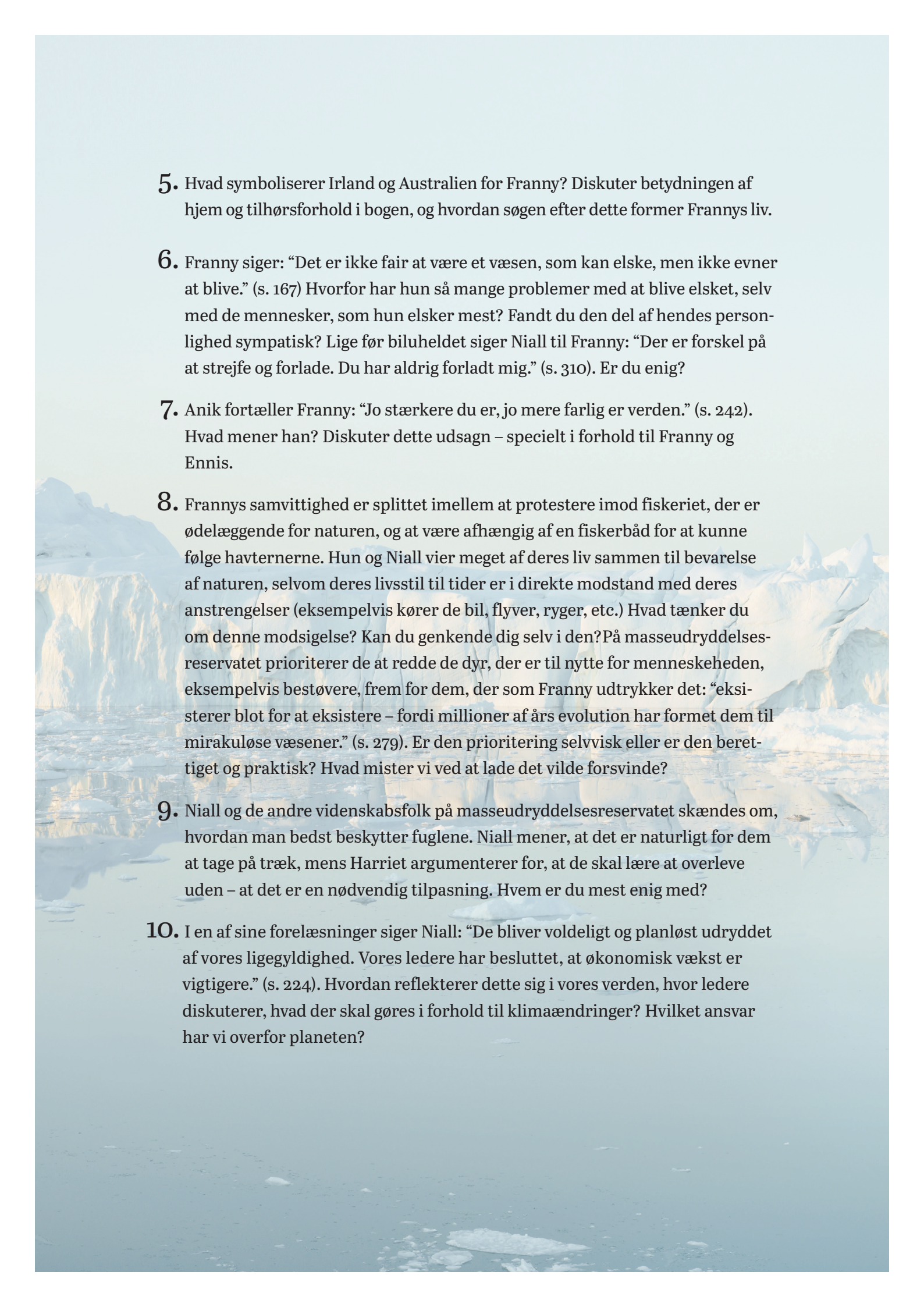

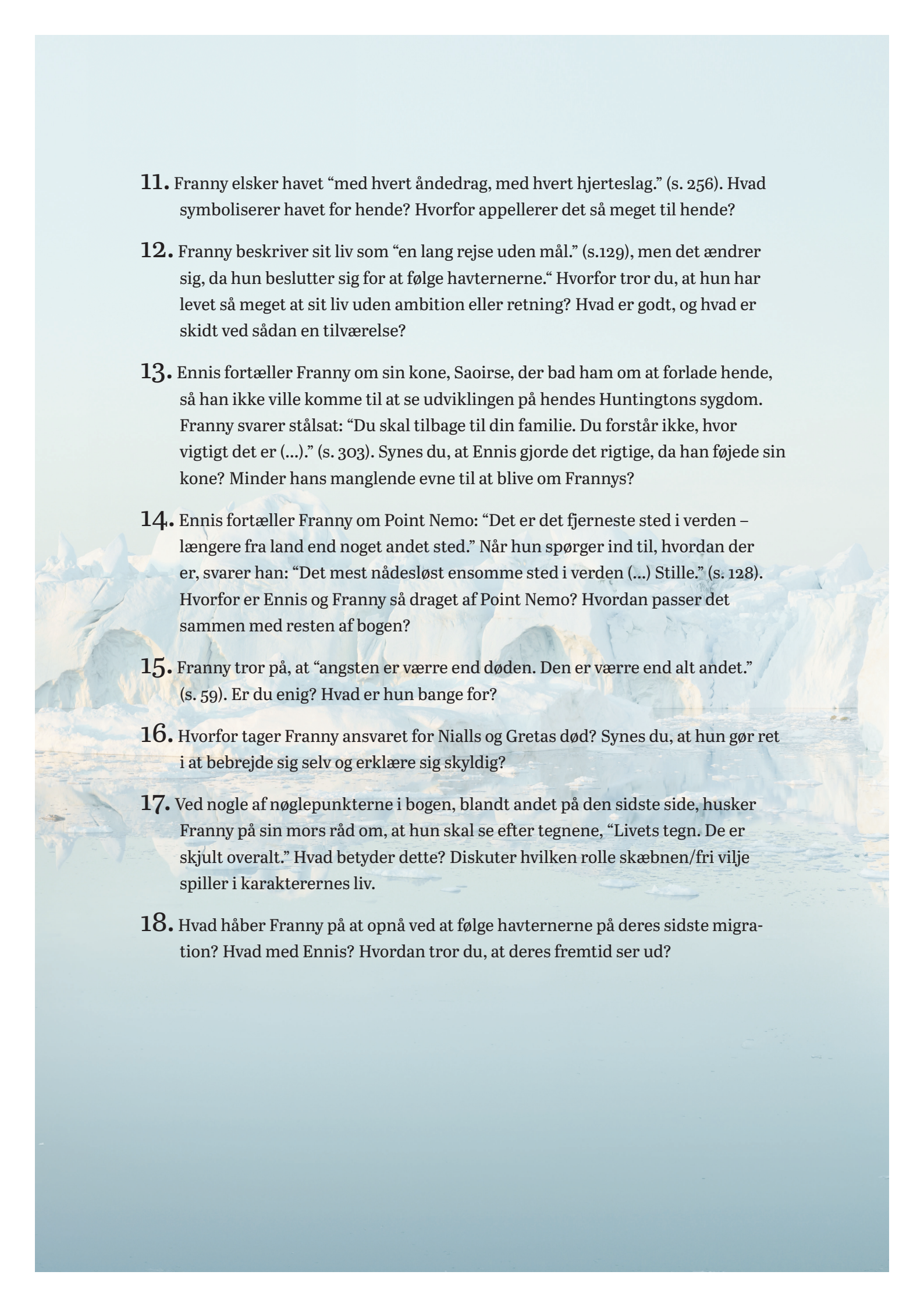

VELKOMMEN TIL BOGKLUBSMATERIALET TIL TIL VERDENS ENDE

For at kunne give læserne de mest interessante og tankevækkende spørgsmål, har det været nødvendigt at *inkludere* dele af bogens plot – også slutningen. Hvis du ikke har læst bogen, så anbefaler vi, at du venter med at læse disse spørgsmål indtil, at du har færdiggjort bogen.

1. Bogens epigraf kommer fra et digt af Rumi: “Glem tryghed. / Lev, hvor du frygter at leve.” Hvordan kommer denne anvisning til udtryk gennem Frannys liv? Synes du, at det er et godt råd?
2. Diskuter bogens første linje: “Dyrene dør. Snart er vi alene her.” Hvilken indflydelse har det på plottet og karaktererne, at dyrelivet er ved at uddø? Hvilke forskelle og ligheder er der mellem Frannys verden og vores egen? Ville du kategorisere bogen som værende dystopisk? Hvorfor/hvorfor ikke?
3. Havternen er det dyr, som har den længste naturlige migration blandt alle levende væsener. Gennem deres liv flyver de en distance, der svarer til at flyve til og fra månen tre gange. Hvad symboliserer havterner i bogen, og hvorfor appellerer de så meget til Franny og Niall?
4. Den første gang Franny ser Niall holde en forelæsning, citerer han Margaret Atwood (side 63): “Vi spiste fuglene. Vi spiste dem. Vi ønskede, at deres sange skulle flyde op gennem vores hals og skyde ud ad vores mund, så vi spiste dem. Vi ønskede, at deres fjer skulle springe ud gennem vores hud. Vi ville have deres vinger, vi ville flyve ligesom dem, svæve frit mellem trækroneerne og skyerne, så vi spiste dem. Vi spiddede dem, vi slog dem ned, vi fangede dem med lim, med net, vi spydstegte dem, vi smed dem på de varme gløder, alt sammen af kærlighed, fordi vi elskede dem. Vi ønskede at blive ét med dem.” Hvorfor vælger han den passage? Hvordan er temaerne kærlighed og destruktion tilstede gennem bogen?

-
5. Hvad symboliserer Irland og Australien for Franny? Diskuter betydningen af hjem og tilhørsforhold i bogen, og hvordan søgen efter dette former Frannys liv.
 6. Franny siger: "Det er ikke fair at være et væsen, som kan elske, men ikke evner at blive." (s. 167) Hvorfor har hun så mange problemer med at blive elsket, selv med de mennesker, som hun elsker mest? Fandt du den del af hendes personlighed sympatisk? Lige før biluheldet siger Niall til Franny: "Der er forskel på at strejfe og forlade. Du har aldrig forladt mig." (s. 310). Er du enig?
 7. Anik fortæller Franny: "Jo stærkere du er, jo mere farlig er verden." (s. 242). Hvad mener han? Diskuter dette udsagn – specielt i forhold til Franny og Ennis.
 8. Frannys samvittighed er splittet imellem at protestere imod fiskeriet, der er ødelæggende for naturen, og at være afhængig af en fiskerbåd for at kunne følge havterne. Hun og Niall vier meget af deres liv sammen til bevarelse af naturen, selvom deres livsstil til tider er i direkte modstand med deres anstrengelser (eksempelvis kører de bil, flyver, ryger, etc.) Hvad tænker du om denne modsigelse? Kan du genkende dig selv i den? På masseudryddelsesreservatet prioriterer de at redde de dyr, der er til nytte for menneskeheden, eksempelvis bestøvere, frem for dem, der som Franny udtrykker det: "eksisterer blot for at eksistere – fordi millioner af års evolution har formet dem til mirakuløse væsener." (s. 279). Er den prioritering selvvisk eller er den berettiget og praktisk? Hvad mister vi ved at lade det vilde forsvinde?
 9. Niall og de andre videnskabsfolk på masseudryddelsesreservatet skændes om, hvordan man bedst beskytter fuglene. Niall mener, at det er naturligt for dem at tage på træk, mens Harriet argumenterer for, at de skal lære at overleve uden – at det er en nødvendig tilpasning. Hvem er du mest enig med?
 10. I en af sine forelæsninger siger Niall: "De bliver voldeligt og planløst udryddet af vores ligegyldighed. Vores ledere har besluttet, at økonomisk vækst er vigtigere." (s. 224). Hvordan reflekterer dette sig i vores verden, hvor ledere diskuterer, hvad der skal gøres i forhold til klimaændringer? Hvilket ansvar har vi overfor planeten?

-
11. Franny elsker havet “med hvert åndedrag, med hvert hjerteslag.” (s. 256). Hvad symboliserer havet for hende? Hvorfor appellerer det så meget til hende?
 12. Franny beskriver sit liv som “en lang rejse uden mål.” (s.129), men det ændrer sig, da hun beslutter sig for at følge havterne.“ Hvorfor tror du, at hun har levet så meget at sit liv uden ambition eller retning? Hvad er godt, og hvad er skidt ved sådan en tilværelse?
 13. Ennis fortæller Franny om sin kone, Saoirse, der bad ham om at forlade hende, så han ikke ville komme til at se udviklingen på hendes Huntingtons sygdom. Franny svarer stålsat: “Du skal tilbage til din familie. Du forstår ikke, hvor vigtigt det er (...).” (s. 303). Synes du, at Ennis gjorde det rigtige, da han fjede sin kone? Minder hans manglende evne til at blive om Frannys?
 14. Ennis fortæller Franny om Point Nemo: “Det er det fjerneste sted i verden – længere fra land end noget andet sted.” Når hun spørger ind til, hvordan der er, svarer han: “Det mest nådesløst ensomme sted i verden (...) Stille.” (s. 128). Hvorfor er Ennis og Franny så draget af Point Nemo? Hvordan passer det sammen med resten af bogen?
 15. Franny tror på, at “angsten er værre end døden. Den er værre end alt andet.” (s. 59). Er du enig? Hvad er hun bange for?
 16. Hvorfor tager Franny ansvaret for Nialls og Gretas død? Synes du, at hun gør ret i at bebrejde sig selv og erklære sig skyldig?
 17. Ved nogle af nøglepunkterne i bogen, blandt andet på den sidste side, husker Franny på sin mors råd om, at hun skal se efter tegnene, “Livets tegn. De er skjult overalt.” Hvad betyder dette? Diskuter hvilken rolle skæbnen/fri vilje spiller i karakterernes liv.
 18. Hvad håber Franny på at opnå ved at følge havterne på deres sidste migration? Hvad med Ennis? Hvordan tror du, at deres fremtid ser ud?